

نسخه‌های خریداری شده

سید محمود مرعشی نجفی

به ترتیب ذیل معرفی می‌نمایم.
لازم به یادآوری است که ارائه این بخش گزارش و چاپ آن در این فصلنامه، موجب شده است تا برخی از پژوهشگران، که برای تحقیق و انتشار آثار خود نیاز به نسخه‌های بسیار نفیس دارند، از وجود این نسخه‌های کهن مطلع شوند.

برای نمونه چند روز قبل، استاد فرزانه و دانشمند بزرگوار جناب آقای دکتر محمدرضا شفیعی کدکنی، که این جانب احترام خاصی برای ایشان قابل هستم و ایشان نیز به این جانب عنایت دارند، تلفنی جویای نسخه کهن *تذكرة الاولیاء عطار* شدند که چندی قبل نسخه‌ای بسیار کهن و نفیس از آن را، که در اواخر سده هفتم کتابت شده است، در شماره‌های پیشین این فصلنامه معرفی نموده بودم. ظاهراً ایشان در حال تحقیق و تصحیح و انتشار این اثر بودند و نیاز به تصویر نسخه کهن داشتند؛ این جانب با اشتیاق تصویربرداری نمودم و برای استاد ارسال داشتم. هم‌چنین در میان نسخه‌های خریداری شده، چند نسخه بسیار نفیس و کهن دیگر وجود دارند که در کتابخانه شخصی یکی از مجموعه‌های داران در تهران قرار داشت و پس از درگذشت او، بازماندگانش آن‌ها را به برخی از دلالان و سوداگران فروخته و بخشی از آن به خارج از کشور منتقل شده بود. بحمد الله، موفق شدم طی دو مرحله، تعدادی از آن‌ها را در یکی از کشورها برای این کتابخانه بزرگ خریداری کنم و به کشور مسترد نمایم. یقین دارم روح بلند

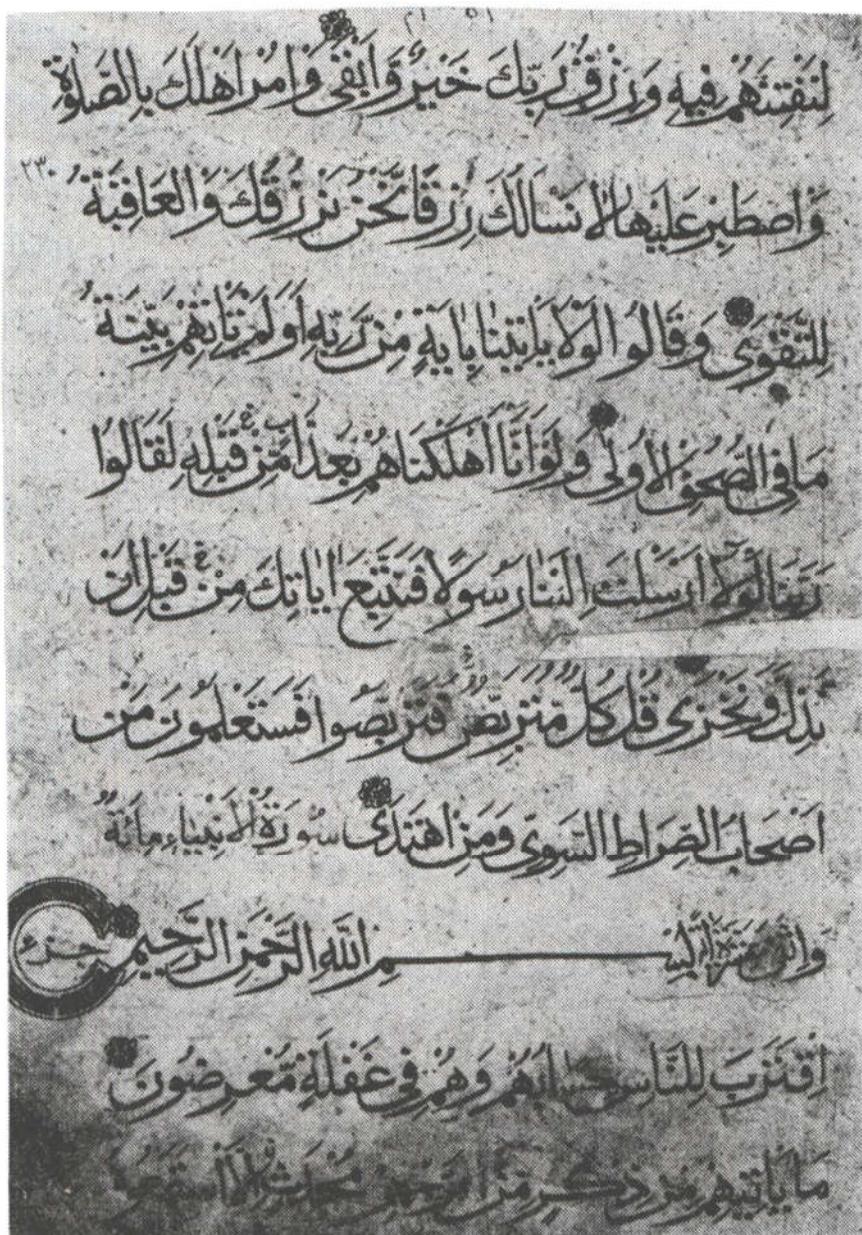
طبق روال گذشته، از آغاز تا پایان شهریور ماه سال جاری تعداد ۱۹۰ نسخه خطی بسیار نفیس برگزیده، برای این کتابخانه بزرگ تهیه گردیده که از این تعداد ۶۵ نسخه اهدایی و سایر نسخ خریداری شده‌اند. این نسخه‌ها مربوط به چند کتابخانه شخصی علمای گذشته‌اند که یک مجموعه آن دارای نسخه‌های بسیار نفیس و کهن شیعی است و برخی از آن‌ها کهن‌ترین نسخه در جهان به شمار می‌آیند. مرحوم آیة‌الله العظمی مرعشی نجفی رحمة الله عليه - بنیانگذار این کتابخانه بزرگ و پدر معظم این جانب، از سال‌های دور در پی تهیه و خریداری این نسخه‌های بی‌نظیر توسط این جانب بوده‌اند و متأسفانه صاحب آن آمادگی فروش و واگذاری آن‌ها را نداشت. بحمد الله، اینک با لطف پرورگار و دعای خیر آن پیر روش‌ضمیر، موفق شدم آن‌ها را خریداری کنم که برخی از آن‌ها را در این گزارش معرفی نموده‌ام.

هم‌چنین مجموعه‌ای حاوی بیش از ۶۰ نسخه خطی مربوط به یکی از علمای بحرینی مقیم ایران نیز در آن‌ها وجود دارد و نسخه‌هایی نسبتاً نفیس در میان آن‌ها یافت می‌شود که گزیده‌ای از آن‌ها را نیز آورده‌ام. اگرچه در شش ماهه سال جاری، تعداد نسخه‌های خطی خریداری شده کتابخانه نسبت به سال‌های قبل کمتر است، اما از لحاظ نفاست، بسیار قابل توجه می‌باشد.

در این گزارش، گزیده‌ای از مجموعه نسخه‌های خطی خریداری شده در شش ماهه نخست سال جاری (۱۳۸۱) را

است. یک وقنه‌نامه مهم از یکی از افراد خاندان «آل ارسلان» در سال ۶۵۰ هـ در پشت برگ آغازین این نسخه آمده است، ولی متأسفانه آن را با آب دهان محو نموده‌اند و برخی مطالب آن مشخص نیست. برخی از مطالب آن چنین است: «... المنصور الملک مظفر فی الدّنیا و الدّین السّلطان ... جامع للعزّة ... ارسلان بن الملک ... الفتح العادل الملک ابی منصور ناصر الدّین ابی المکارم ... ابن ارسلان خلد اللّه ملکه هذا الكتاب علی المسلمين ... و شرط آن ... انشاها برفص ماردین ... یبدلونه ... و کان ذلك فی سنة ... خمسین و ستمائه و الحمد لله وحده و صلی اللّه علی سیدنا محمد النّبی و آلہ و سلم».

قرآن کریم، مورخ سده ۸ هـ، شماره «۱۰۰۵۱»

پدر بزرگوارم از جمیع آوری این ذخایر و معرفی آن‌ها به جامعه اسلامی بسیار مسرور شده، و موجب توفیق بیشتری برای این جانب و سایر همکارانم در این کتابخانه بزرگ و گنجینه جهانی مخطوطات اسلامی خواهد بود.

پس از رحلت ایشان، طی دوازده سال گذشته، بالغ بر ده هزار جلد نسخه خطی گزینش شده را برای این کتابخانه فراهم نموده‌ام که بجز بخش اندکی، که اهدایی است، بقیه را خریداری کرده‌ام و چنان‌چه این اقدامات صورت نمی‌گرفت، هم‌اکنون بیشتر آن‌ها به خارج از کشور رفته بود. با درود به روح بلند آن عالم ربّانی و بزرگ فرهنگیان میراث اسلامی که

این سرمایه عظیم فرهنگی - اسلامی را با مشقات بسیار، جمیع آوری و سرانجام، آن‌ها را به رایگان به جامعه اسلامی اهدا نمود تا پژوهشگران و علاقهمندان از آن‌ها بهره گیرند.

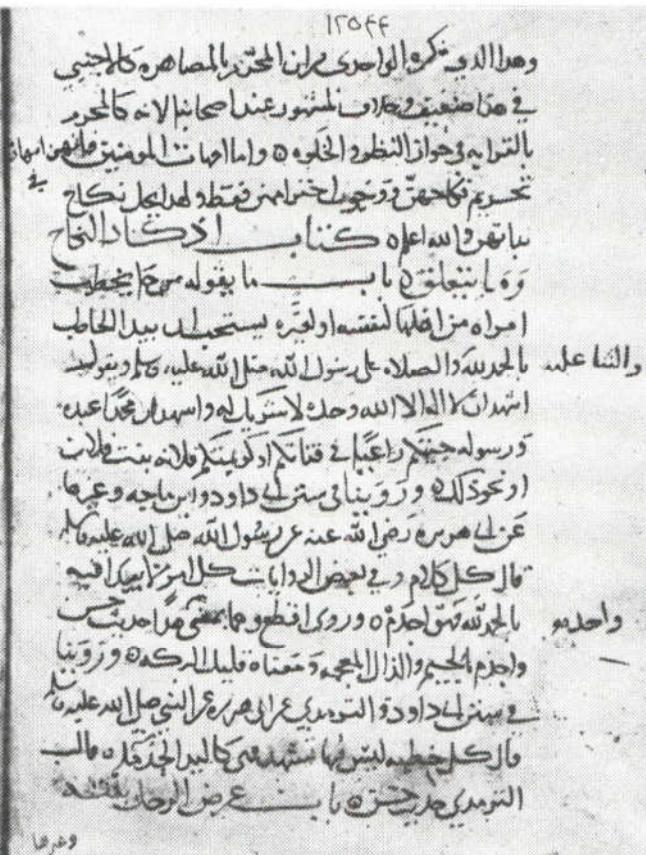
۱ - قرآن کریم، نسخه بسیار مهم و نفیس و کهن و گران‌بها. این نسخه، که به خط ثلث بسیار زیبا در اوایل سده ۸ هـ در قطع سلطانی کتابت شده است، بسیار قطور و بزرگ بوده و وزن آن بسیار سنگین و بالغ بر پانزده کیلوگرم می‌باشد، متأسفانه کمی فرسوده شده بود که در بخش «مرمت» این کتابخانه بزرگ، بازسازی شده. این کلام اللّه بسیار نفیس ظاهراً مدت‌ها در «داغستان» روسیه قرار داشته است. خدای راسپاس که نصیب این کتابخانه گردید.

۲ - کتاب غرر الفوائد و درر القلائد از «سید مرتضی علم الهدی»، معروف به امالی سید مرتضی. این نسخه که از نفایس نسخه‌های خطی شیعه است، بسیار کهن و نفیس بوده و در اوایل سده ۶ هـ به خط نسخ خوش کتابت شده. قطع کتاب وزیری

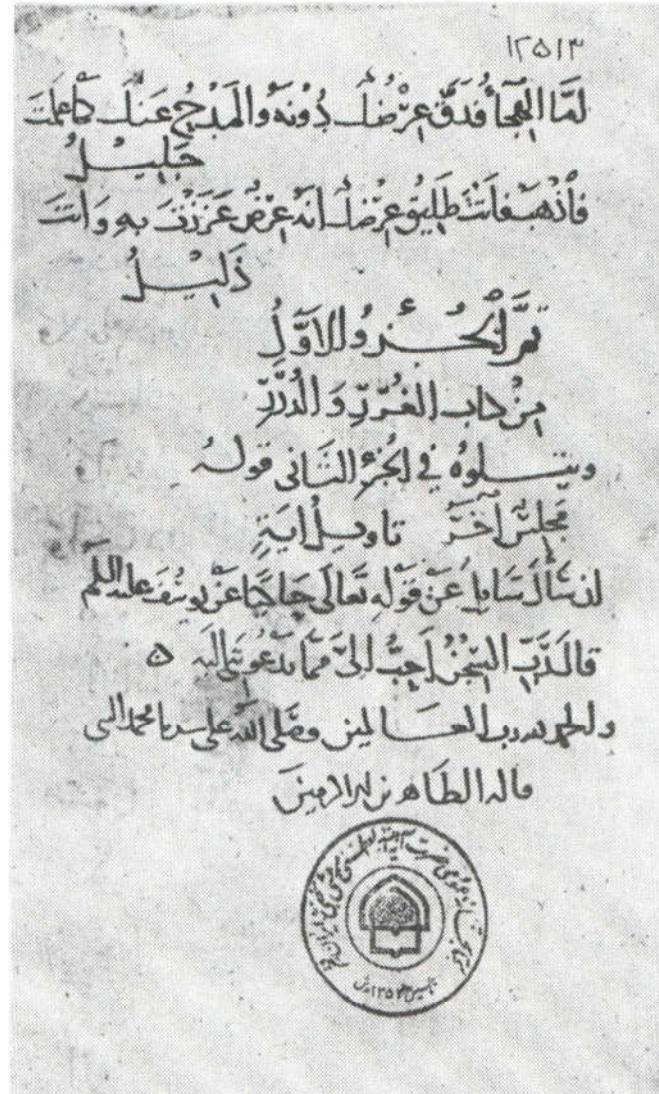

وقف گردیده است. نسخه مزبور بسیار نفیس و اصل، به خط نسخ می‌باشد. مهر واقع در بیشتر صفحات مشهود است. قطع شماره «۱۰۰۵۵» کتاب وزیری بزرگ است.

این نسخه یکی از نفیس‌ترین و نایاب‌ترین و کهن‌ترین نسخه‌های شیعی می‌باشد. شماره «۱۲۵۱۳»

الاذکار النووية از نوؤی، مورخ اوخر سده ۸ق، شماره «۱۲۵۴۴»

۳ - جلد دوم کتاب الاذکار النووية به عربی در اذکار متفرقه، تأثیف «نوؤی». این نسخه بسیار نفیس و کهن در اواخر سده ۸هـ، به خط نسخ نگاشته شده است. عنوانین آن قرمز، قطع آن وزیری و جلد آن تیماج قهوه‌ای بالبه برگردان است. نسخه اندکی آسیب دیده است. شماره «۱۲۵۴۴»

۴ - ترجمة دفتر اول مثنوی، به ترکی از «لطفله بن ابی یوسف الحلمی». نسخه نفیس و چاپ نشده‌ای که در سال ۹۷۳هـ، به خط نستعلیق در قطع رقعی نگاشته شده است. شماره «۱۰۰۵۴»

۵ - مجموعه چند وقف‌نامه به عربی که برای «الازهر» مصر به منظور چند رقبه در سال ۱۰۹۲هـ از سوی واقف

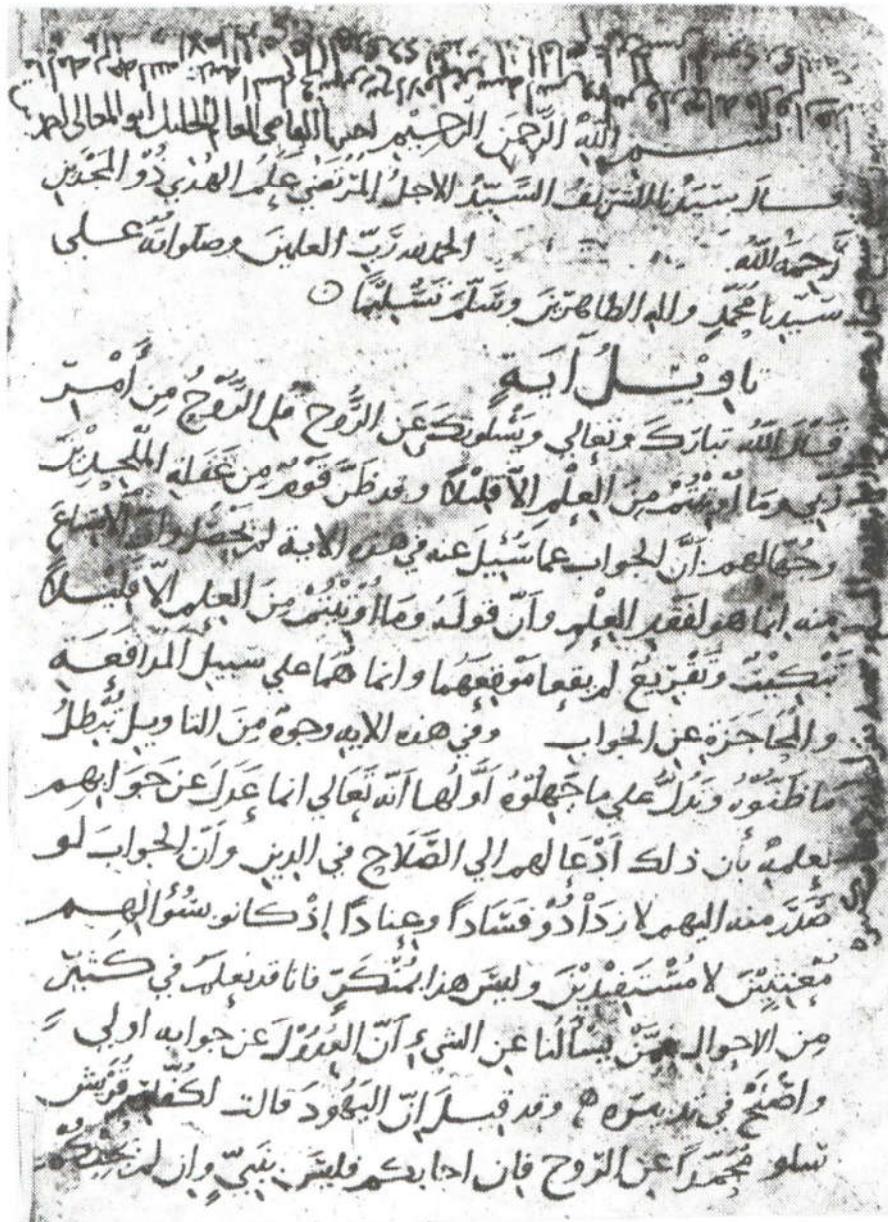
الله اوضاع طرفه از زیر باری نهی مراجی لیل و نهاد ملی نه

الکرنیلیک محمد ابی نیز نهی نهی نهی نهی نهی نهی نهی

رل از فلی صاصه ار کی الخیم سلیمان حسن السید همکار

برگ پایانی مجموعه و قفنامة الازهر، شماره «۱۰۰۵۵»

برگ آغازین امالی سید مرتضی، نسخه بسیار کهن، مورخ ۴۸۲ق، شماره «۱۲۷۳۷»

بن الحسین العلوی الحلبی ادام اللہ علیہ و اخبارتہ اتنی قرأت
هذا الكتاب ... علی الشریف المرتضی رضی اللہ عنہ فی شهر
ستی سبع و ثمان و عشرين و اربععماۃ و کتب احمد بن علی بن
قدامہ فی شعبان من سنة اربع و ثمانين و اربععماۃ حامد اللہ
تعالی و ... علی نبیه محمد و آلہ الطاھرین.

هم چنین بر فراز برگ آغازین نسخه نیز این عبارت آمده
است: «اخبرنا القاضی العالم الجلیل ابوالمعالی احمد بن قدامہ
رحمۃ اللہ علیہ بمدینۃ السلام فی شهر ربیع الاول من سنة اثنین

۶ - کتاب غرر الفوائد
ودرر القلائد معروف به امالی
سید مرتضی علم الهدی، از
ذی المجدین، ابوالقاسم علی
بن ابی احمد موسوی، از
علمای بر جسته و مشهور
شیعه در نیمة نخست قرن
پنجم هق، به عربی. این نسخه
از نسخه های بسیار نفیس
جهان و فوق العاده گران بها
وبسیار کهن است که
چنانچه در مجموع
کتابخانه های جهان پنجاه
نسخه خطی اسلامی را
به عنوان نفیس ترین ها انتخاب
کنیم، به یقین یکی از اولین آن
نسخه ها همین نسخه خواهد
بود؛ زیرا اولاً این نسخه در
ربيع الاول سال ۴۸۲ هق در
شهر بغداد کتابت شده است
وبحمد اللہ، تاکنون، که قریب
یکهزار سال از عمر آن
می گذرد، در شرایط نسبتاً
مناسبی نگهداری شده و سالم
مانده و کامل است؛ از آغاز
و انجام افتادگی ندارد. از
دیگر مزایای مهم این نسخه،

آن که تمامی آن بر یکی از علمای بزرگ شافعی مذهب، به نام
«احمد بن علی بن قدامه» معروف به «ابن الانباری» قاضی
«انبار» و ساکن بغداد توسط مالک نسخه، سید ابوطالب حمزہ
بن علی بن حسین علوی عمری حلبی - که خود از علمای شیعه
نیمة دوم قرن پنجم ه بوده - در ماه شعبان سال ۴۸۴ هق
قرأت و تصحیح شده و دست خط ابن الانباری در برگ پایانی
نسخه چنین آمده است: «قرأ علی هذا الجزء قراءة تأمل
و تبیین و مراجعة السید الأجل السید ابوطالب حمزہ بن علی

و نفیس شیعی نصیب این کتابخانه بزرگ گردید.
شماره «۱۲۴۸۳»

برگی از کتاب المقنعه از شیخ مفید، نسخه بسیار کهن،
مورخ سده ۶ ق، شماره «۱۲۴۸۳»

۸- کتاب إصباح الشيعة در فقه شیعی، از «شیخ قطب الدین ابوالحسن محمد بن حسین بن حسن کیدری بیهقی نیشابوری»، از علمای بر جسته شیعه در نیمة دوم قرن ششم هـق مؤلف کتاب های مهم دیگری از جمله کتاب حدائق الحقائق در شرح نهج البلاعه. وی از شاگردان «ابن حمزه» صاحب کتاب الوسیله در فقه شیعی است که کتاب مزبور چند سال قبل، از سوی این کتابخانه تحقیق، چاپ و منتشر گردیده. وی شرح نهج البلاعه را در سال ۵۷۶ هـق نگاشته است.

کتاب دیگری نیز با همین نام (اصباج الشیعه بمصباح الشریعه) تأليف «شیخ نظام الدین صهیریشی»، از شاگردان سید مرتضی و شیخ طوسی و نجاشی، وجود دارد و از مأخذ تأليف کتاب بحار الانوار علامه مجلسی است. برخی به دلیل یکسان بودن نام کتاب از دو مؤلف، کتاب إصباح كیدری را منسوب به صهیریشی دانسته‌اند، در صورتی که این‌ها دو کتاب جداگانه‌اند. مرحوم حاجی نوری در خاتمه مستدرک این موضوع را بررسی نموده است. به هر حال، نسخه حاضر نفیس‌ترین و کهن‌ترین نسخه موجود در کتابخانه‌های جهان می‌باشد که مربوط به یکی از برجستگان علمای شیعه است. تا چند سال قبل این اثر مهم چاپ نشده بود، ولی با پی‌گیری‌های این جانب در تحصیل موافقت صاحب نسخه

و ثمانين و اربعمائة قال قرأت هذا الكتاب على السيد الاجل
المرتضى علم الهدى ذي المجددين ابى القاسم على بن الحسين
الموسى رضى الله عنه فى شهور سنتى سبع و ثمان وعشرين
و اربعمائة بمدينة السلام، و سمعته يقول له دفعات كثيرة.»
قطعه ابن كتاب، قع خشة، حماهگوش، به خط نسخ

شماره ۵ «۱۲۷۳۷»

الاًرْضَ مِنْ بَعْدِ حَارِدٍ لِمَا هُوَ فَهَلْ دَحَّى الرَّاجِزَ
بَعْنَ الْأَثَاثِ فِي زَرَّا هَاوْزَ كَا وَصَحَّكَ الْمَرْنَ هَجَّيَ كَا
تَرَ الحَسَرَ زَلَّا لَمْ يَغْزِيَنَ الْمُنْرَادِيَدَ وَدَرَرَ الْعَلَادَدَ
لَهَّلَلَ لَوْلَمَ الْحَسَنَ الْمَلَائِكَةَ سَمَاءَهَّلَلَ لَاهَ
لَهَّلَلَ سَمَاءَهَّلَلَ عَزَّ فَنَاهِيَ قَامَ الْمَرْسَنَ نَاهِيَ قَلْبَهَمَ رَعَيَ
يَقْتَعُونَ يَا سَيِّدَهُ هَنَّ إِبْرَاقَ الْفَتَنَهُ وَإِسْعَادَ تَأْوِيلَهُ
وَمَانِعَهُ تَأْمِيلَ الْأَللَّهَ لَاهَ

الحمد لله رب العالمين وصَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَبَارَكَ اللَّهُ بِنَعْمَتِهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
الْأَخْلَقُ الْأَعْلَمُ

برگ پایانی امالی سید مرتضی به تصحیح ابن قدامه، معروف به
ابن الانباری، در سال ۴۸۴ق، شماره «۱۲۷۳۷»

۷- کتاب المقنعه به عربی در فقه شیعی، از «شیخ مفید»، نسخه‌ای بسیار نفیس و کهن و گران‌بها است که دقیقاً در نیمة دوم سده ۶ هق به خط نسخ کتابت شده. این نسخه کهن‌ترین نسخه موجود در جهان به شمار می‌آید و از این لحاظ فوق العاده اهمیت دارد. به ویژه آنکه نسخه‌های خطی بسیار کهن شیعی در طول تاریخ از سوی برخی متعصبان مذهبی نابود شده و این‌گونه نسخه‌ها از لابه‌لای آن حوادث اکنون به دست ما رسیده‌اند. قطع کتاب خشتی چهارگوش و عناوین آن مشکی درشت است.

خدای را هزاران شکر و سپاس که این نسخه گران‌بها

و مرحوم آقا از بیش از سی سال قبل تا هنگام رحلت، بسیار مشتاق خریداری این مجموعه بودند. به یقین، روح بزرگوار

برای تصویربرداری به منظور چاپ، بحمدالله برای نخستین بار، به چاپ رسیده است.

اللَّهُ تَعَالَى وَأَنْ كَانَ شَكِيلُ التَّوْحِيدِيَّةِ وَلَا يَأْمُنُ كَائِنًا عَلَى الْقَطْعِ الْأَمَاكِثُ عَلَى التَّقْرِيرِ
الْعَنْ فَإِنَّمَا يَأْكُونُ عَلَى نَفْعِ الْعِلْمِ لِأَخْلَافِ الْمُخَلَّفِ الْمُعْتَدِلِ مَا وَاقَعَ
إِذَا طَالَهُ الْخَمْرُ بِكُلِّ الْمَدْعَى فِي الشَّرِّ عَمَّا دَعَى شَاعِلُ غَيْرِهِ فِي ذِي أَوْفَى
وَلَا يَقْبَلُ لِمَنْ يَعْتَدُ عِنْ مَا فِي يَدِهِ مَدْعَى إِذَا تَجَوَّزَ أَوْ الْمَدْعَى عَلَيْهِ مَنْ أَكْعَجَ
شَيْءًا فِي إِذَنِهِ وَرَقَّابُونَ لِرَبِّوْنَ كَلَّا وَاحْدَهُمَا مَذْعَبَيَا وَمَذْعَعَهُ
كَانَ يَخْتَلِفُ الْمَسَايِعُانِ فِي قَدْرِ الْمُنْ فَقَالَ الْبَارِيُّعُ لِلْمُشْتَرِكِ بِعَذْلِهِ بِالْمُعْتَدِلِ
وَقَالَ الْمُشْتَرِكُ بِعَتْقِيَّهِ بَخْرَ مَاهِيَّةِ الْمُؤْمِنِ فَادْنَ الْبَيْتَةَ سَيْنَ الْمَدْعَى لِلْزَيَا
بِهَا مَا يَدْعُهُ وَالْمَيْمَنَ يَحْقِّقُهُ الْمَدْعَى عَلَيْهِ كَمْفُوقٍ بِمَا يَنْفِيَهُ لِلْيَمْعَدِ الْمَدْعُوكِ
أَلَا فِي الْوَصِيَّةِ أَدَى الْخَلْفَ الْوَرَحَانَ فِي تَنَاعِ الْبَيْتِ وَالْأَعْدَى كَمَا إِنَّا
لَهُ وَلَا يَقْنَأْ كَأَحْدَادِهَا فَإِنَّمَا يَلْتَهُ الْمَرْجَ وَمَا يَلْتَهُ النَّاسَ الْمَوْلَونَ لِلْمَهْ
وَمَا يَلْتَهُ لِهَا بِقِبِّهَا بِالسُّوتَيَّةِ وَرَوْكَانَ الْكَلَلِ الْمَرَأَةِ وَعَمَّ الْمَجَلِ الْبَيْتَ
مِنَ الْمَعْلُومِ أَنَّ الْجَهَانَ مِنْ بَيْتِ الْمَرْأَةِ يَنْقَلِ الْبَيْتَ الْجَلَ وَلَا الْحَوْطَ
كَانَ لَهُ عَلَى غَيْرِ مَحْقُوقٍ كَمَكِنَهُ أَسْتِفْاقٍ مِنْهُ بِوَجْهٍ وَقَدْرَانَ يَأْخُلُ
أَخْدَانَ قَدْرَ الْمَلَكَ عَنْ كَانَ لَهُ لَلَّهُ بَيْتَهُ أَوْ لَا إِذَا كَانَ وَدَلَعَهُ
فَاتَّهُ لَأَجْبُونَ أَخْطَهُ مِنْهَا وَمَرَحَّلَفَ خَيْرَهُ عَلَيْهِ مَا فَلَيْلِرَهُ لِنَزَطَلِهِ
بِإِقَامَةِ الْبَيْتَةِ وَلَا لِرَيَاجَهُ مِنْ مَالِهِ شَيْئَانَ ظَفَرَ بِهِ فَانْجَاهَ إِنَّا
تَائِيَّا وَأَعْطَادَ مَالَحَافَ عَلِيهِ جَهَانَ لَهُ بِقَضَاهُ فَانْ جَاهَ إِنَّا
يَأْخُلُ الْأَنْصَافَ الْتَّرْجُحَ
تَمَ الْكَابِرَ

بِعُونِ لِلَّهِ وَحْنَرِ تَوْفِيقَهِ بِعِمَّ الْمَلَأِ الْخَرَلِ الْمَعْرُوفَ مَهْرَبَهِ
الْوَاقِعَهُ مَوْسِيَّهُ خَمْرَ وَارِدَهُ وَأَهْهَ عَلَيْهِ بِكَرِّ مَحْلَهِ الْهَادِهِ
حَامِدَ لَهُ وَمَصْلِيَّهُ عَلَيْهِ مَهْرَهُ وَاهْلِ بَيْنَهُ الطَّاهِرَهُ

برگ پایانی نسخه بسیار کهن کتاب «اصلاح الشیعه»، مورخ ۱۴۲۵ق، شماره ۱۲۳۷۴

ایشان از این اقدام شایسته و باایسته خشنود خواهد شد. خدای را سپاس که این نسخه بی نظیر نصیب این کتابخانه گردید. شماره ۱۲۵۰۱

۱۰ - کتاب «غُنیۃ النَّزَوْعِ فِي الْاَصْوَلِ وَالْفَرْوَعِ»، به عربی، از عالم بزرگ شیعی «عَزَّالِدِینِ ابْنِ الْمَکَارِمِ حَمْزَةِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ زَهْرَةِ بْنِ عَلِیِّ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ حَسِينِ بْنِ اسْحَاقِ ابْنِ الْاَمَامِ جَعْفَرِ الصَّادِقِ ابْنِ الْاَمَامِ مُحَمَّدِ الْبَاقِرِ». این نسخه کهن ترین و نفیس ترین نسخه موجود در جهان می باشد که تاریخ کتابت آن ظهر جمعه، دوم ماه ذی الحجه سال ۶۶۲هـ به خط نسخ محمد بن ابی نصر بن محمد، در قطع

این نسخه مهم و گران بها و بی نظیر در روز ۳ شنبه ۲۵ شعبان سال ۶۴۵هـ به خط نسخ خوش و مُعرَب توسط محمد بن الهادی کتابت شده است. عنوانین کتاب شنگرف و قطع آن رقیع خشته چهارگوش می باشد. چند برگ از آغاز نسخه در سده ۱۳ نویس شده است. این نسخه قبلاً در تملک مرحوم آیة الله سید نصرالله بن حسین حسینی، مدرس شهید، بوده و دست خط مبارک ایشان در برگ های قبل از آغاز نسخه، رونوشت اجازه شیخ ابو جعفر نصیر الدین عبدالله بن حمزة بن عبد الله طوسی آمده که برای مؤلف کتاب در ماه رمضان سال ۵۹۶هـ نوشته است. نسخه اندکی فرسوده شده و نیاز به ترمیم علمی دارد که این کار در واحد «مرفت» کتابخانه به خوبی انجام می شود. شماره ۱۲۳۷۴

۹ - کتاب «الخلاف در فقه شیعی، به عربی، تأليف شیخ الطائفه»، محمد بن حسن طوسی، متوفی ۴۶۰هـ، از دانشمندان طراز اول شیعی. این نسخه بسیار مهم و نفیس، گران بها بی نظیر و بسیار کهن در تاریخ پنج شنبه نیمه جمادی الآخر سال ۶۵۰هـ کتابت شده است. در برگ پایانی نسخه، دو عالم و دانشمند برجسته شیعی به نام های «شیخ الفقهاء جعفر بن سعید حلی» مشهور به «محقق حلی» مؤلف کتاب مشهور شرائع الاسلام در فقه شیعی به تاریخ دو شنبه ماه صفر سال ۶۵۶هـ و نیز علامه «شیخ یوسف بن مطهر حلی» پدر بزرگوار علامه حلی، در سال ۶۵۷هـ و عالم دیگری، که مشخص نیست، در تاریخ ۶۵۲ق، این نسخه بر آنها خوانده شده و خطوط مبارکشان در این صفحه مشهود است.

قطع کتاب وزیری، به خط نسخ و عنوانین آن ثلث مشکی درشت تر از متن هست. برگ آغازین افتاده و نسخه اندکی فرسوده شده است و نیاز به ترمیم دارد. این نسخه هم چون چهار نسخه قبلی، که خریداری شده اند، از جمله مجموعه ای است که در عالم تشیع نظیر ندارد.

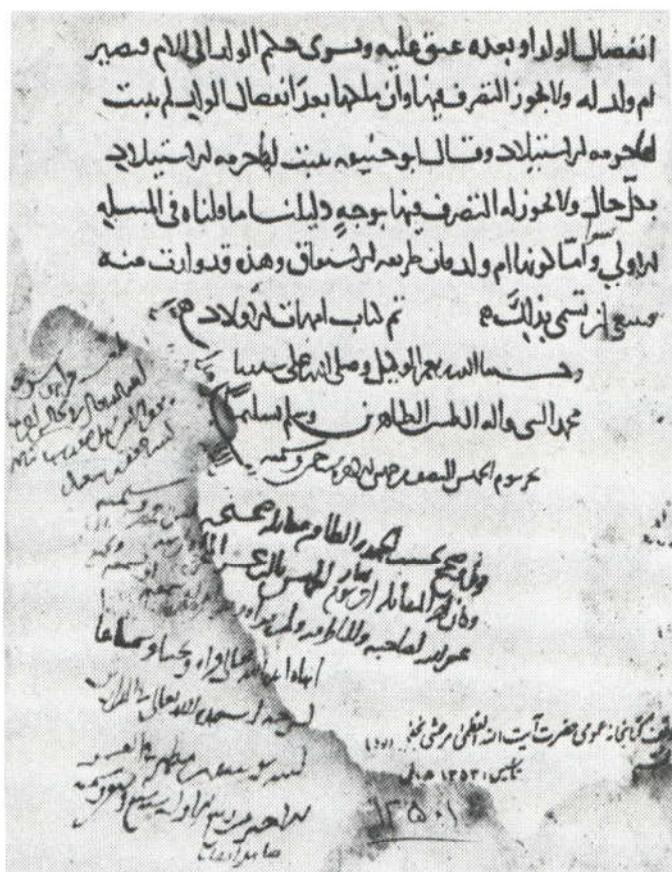

۱۳۰ هق» در پشت برگ آغازین نسخه آمده است.

شماره «۱۲۵۶۱

۱۲ - کتاب کیمیای سعادت در اخلاق، به فارسی از «ابو حامد غزالی» متوفی ۵۰۵ هق، به فارسی. نسخه‌ای بسیار مهم و نفیس و کهن که برای خزانه یکی از سلاطین سده هشتم هق بوده و به خط نسخ ممتاز و زیبای محمد بن الحاج دولتشاه بن یوسف شیرازی در روز یکشنبه دوم ربیع الاول سال ۷۵۴ هق در مقام «قریب» کتابت شده است. عنوانین آن شنگرف، صفحات مجدول به شنگرف، در قطع وزیری و قطور، برگ‌ها بسیار سالم و صفحه اول آن هم چون نسخ خطی قرآن‌های مذهب، تذهیب همزمان با کتابت شده و با آب طلای ناب و لاجورد و شنگرف آرایش یافته است و دو کتیبه در بالا و پایین صفحه دارد که در بالایی عبارت «الحمد لله رب العالمين» دیده می‌شود. شماره «۱۳۲۵۶»

۱۳ - جلد دوم کتاب جدید الرشاد به فارسی، شامل مطالب گوناگون در تحقیق علم و علما و مسائل اخلاقی و آداب اجتماعی و غیر آن، تأليف مرحوم آیة‌الله حاج میرزا یحیی بن محمد اسماعیل نوری

برگ پایانی کتاب الخلاف شیخ طوسی، که بر محقق حلی، صاحب شرایع و پدر علامه حلى خوانده شده است. نسخه بسیار نفیس و کهن، مورخ ۱۶۵۰ق، شماره «۱۲۵۰۱»

رقعی خشی چهارگوش و به خط نسخ خوش، دارای عنوانین شنگرف می‌باشد. برگ آغازین آن افتاده، فهرست کتاب در آغاز، در هفت صفحه به خط مستعلق آمده و یک مهر مدور، که در آن خط کوفی حک شده، در برگ پایانی و در نیمه کتاب مشهود است. این گونه نسخه‌های کهن شیعی بسیار کمیاب هستند و گاه هر بیست سال یکبار چنین نسخه‌هایی بیافت می‌شوند.

شماره «۱۰۱۹۶ م»

۱۱ - کتاب القانون در طب، به عربی از «ابن سینا». این کتاب نسخه بسیار نفیس و کهن، شامل بخشی از کتاب قانون است که در سده ۸ هق، به خط نسخ ریز و با عنوانین شنگرف، در قطع وزیری نگاشته شده است. این نسخه بدون جلد و اندازی فرسوده شده است. «تملک محمود الشهیر بقره چلبیزاده» و نیز «تملک عبدالعلی طباطبائی رضوی نائینی در سال

برگ پایانی کتاب غنیة النزوع از ابن زهره، مورخ ۱۶۶۲ق، شماره «۱۰۱۹۶ م»

میراث شہاب

در حدود سالهای ۱۳۳۷ و ۱۳۳۸ هق چشم از جهان فرو بست و بر حسب وصیت خود، جسد ایشان به نجف انتقال یافت و در همانجا دفن گردید.

این کتاب نفیس دو جلد بوده
و این جلد دوم کتاب است که آن را
در ماه صفر سال ۱۳۱۷ هق به پایان
برده و جلد نخست آن بر حسب
اظهارات آقای عبدالحسن عالمزاده
نوری، نوء مؤلف، نزد دیگر نوادگان
مؤلف موجود است و وعده دادند که
پیگیری کنند تا آن جلد نیز به این
کتابخانه فروخته شود تا دوره آن
کامل گردد. این نسخه بسیار مفصل
دارای بیش از یکهزار صفحه است
و ظاهراً نسخه اصل و به خط مؤلف
می باشد.

از دیگر آثار ایشان، کتاب عروة الوثقى در اصول دین، به فارسی است. دیوان اشعار و جنگ ادبی مؤلف نزد نوء مؤلف، آقای عبدالحسن عالمزاده نوری، فروشنده این دو نسخه، نگهداری می شود.

هم این کتاب (جُدد الرشاد)

تاکنون چاپ نشده و در هیچیک از منابع موجود، حتی در الذریعه نام این دو اثر نیامده است. کتاب مزبور به خط نسخ خوش، با عنایین قرمز و در قطع رحلی است که شامل ۳۳ باب و مقدمه و خاتمه می‌باشد و در خاتمه، در ۱۰ صفحه وصایای مؤلف به عربی آمده است. شماره ۶۲۰۶

۱۴- کتاب عروة الوشقی، در اصول دین، به فارسی، از مرحوم «آیة‌الله حاج میرزا یحیی بن محمد اسماعیل نوری نجفی طبرسی». این نسخه نفیس تاکنون چاپ نشده و نام آن هم چون نسخه پیشین، در هیچ‌یک از منابع موجود نیامده است. این نسخه را مؤلف در سال ۱۳۳۰ هق در بندر «ناصری» از روی نسخه مسوده، که به خط خود مؤلف در

بخشی از کتاب القانون این سینادر طب، مورخ سده ۸ق، شماره «۱۲۵۶۱».

طبرسی نجفی»، از علمای بزرگ نجف اشرف در نیمة نخست سده ۱۴ هق. ایشان فرزند مرحوم آیة‌الله حاج میرزا محمد اسماعیل نوری طبرسی نجفی، از علمای نجف، بوده و ظاهراً از نور مازندران برای تحصیلات عالیه حوزوی به نجف اشرف مهاجرت نموده بود. مؤلف تمامی تحصیلات عالیه و مقدماتی خود را از استادان آن حوزه علمیه کسب کرد و در نهایت، به دلیل فشار دولت استعماری انگلیس بر مردم مسلمان -که عراق در آن زمان جزو مستعمرات انگلیس بود- از عراق عازم شهر اهواز گردید و در آنجا سکونت گزید و در این مدت به تبلیغ و ارشاد مردم و تکمیل آثار علمی خود پرداخت و سرانجام، پس از بیست سال اقامت در اهواز،

ذی قعده سال ۱۳۲۷ هـ کتابت شده بوده، استنساخ نموده و درحقیقت، نسخه حاضر دومین نسخه اصل می‌باشد. این کتاب بسیار نفیس، در قطع رقعی، به خط نسخ مؤلف و دارای عنوانین مشکی است. شماره «۱۰۱۵۷» م

۱۵ - مجموعه‌ای شامل چند رسالت کوچک از جمله:

۱. «رساله در مقتل امام حسین علیهم السلام»، از مؤلفی مجهول:

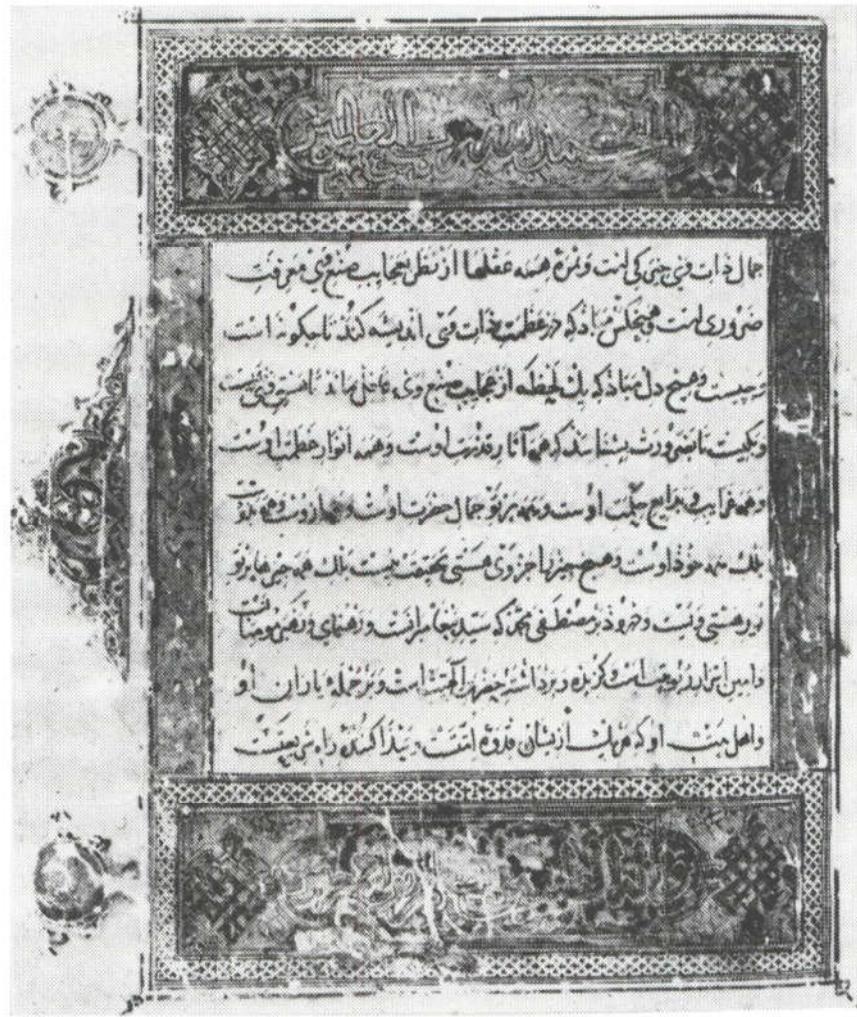
۲. «حاشیه بر کتاب ثواب الاعمال و عقاب الاعمال صدوق»، از «عبدالحسین هندي» معروف به «صمصام الدوله»:

۳. «رساله در تلخیص کتاب منهج العارفین و معراج العبادین»، از مؤلفی مجهول.

۴. «اول ما خلق الله نور حضرت محمد علیهم السلام» با استفاده از آیات و روایات:

۵. «کتاب ارش»، از «سید حسین عاملی»:

۶. «رساله در انساب پیامبر اکرم علیهم السلام» و بعد از امام

برگ آغازین نسخه بسیار نفیس کیمیای سعادت غزالی، مورخ ۷۵۴ق، شماره «۱۳۲۵۶»

۱۶ - جنگ شامل اشعار ترکی و مطالب گوناگون فارسی و ترکی و رساله‌ای در «احتجاجات امام حسین علیهم السلام» و شرح اخبار حضرت رسول علیهم السلام و مدح ائمه معصومین علیهم السلام، از «ملا یوسف بکری» و دیگران، به خط نستعلیق و کتابت سده ۱۳ هـ در قطع رقعی کوچک.

۱۷ - تعلیقه یا استدراک کتاب مختلف الشیعه علامه حلی، به عربی، از «صدرالدین محمد بن محمد الرضوی». این نسخه نفیس و چاپ نشده به خط نسخ در سده ۱۳ هـ با عنوانین قرمز کتابت شده است. قطع کتاب رقعی، و برگ پایانی آن افتداده است. شماره «۱۰۰۶۳» م

۱۸ - مناقب مرتضوی در فضایل و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام، به فارسی، که یکی از علمای عصر صفوی در سال ۱۰۵۸ هـ آن را نگاشته است. این نسخه بسیار نفیس تاکنون چاپ نشده و در هیچ‌یک از منابع نامی از آن نیست. این کتاب غیر

عصر (ع) و شرح حال علماء و شرح توقعات ولی عصر (ع)، تألیف «عبدالحسین هندي الاصل کربلائی المسکن بن محمد عبدالهادی جعفری طیار» معروف به «صمصام الدوله»:

۷. «رساله توولدیه حضرت مهدی علیهم السلام»، از همان مؤلف؛

۸. «شرح قصیده تائبیه علامه مجلسی» که شارح آن را در سال ۱۲۶۹ هـ نگاشته است:

۹. «نشر اللئالی علی ترتیب حروف المعجم»، از مؤلفی مجهول.

۱۰. «قصیده سید اسماعیل حمیری»؛

۱۱. «شرح قصیده سید اسماعیل حمیری»، از «کمال الدین بن معین الدین فسوی».

این مجموعه به خط نستعلیق و توسط یک کاتب در نیمة دوم سده ۱۳ هـ کتابت شده و در قطع وزیری است. شماره «۱۰۰۶۲» م

میراث شہاب

و شامل قصاید و غزلیات می‌باشد. شماره

«م ۱۰۴۱»

۲۰- کتاب شرح اربعین حدیث، به فارسی، از «سید مهدی رکن‌الدینی حسینی عزّآبادی یزدی»، از علمای معاصر. این نسخه اصل به خط مبارک مؤلف، در سال ۱۴۲۰ هق در سن هفتاد سالگی نگاشته شده است. وی آثار دیگری نیز دارد که برخی چاپ شده‌اند. برگ پایانی این کتاب افتداده، خط آن نسخ و قطع آن شماره «م ۱۰۰۴۲» رقیع است.

۲۱- کتاب بشارة المصطفی لشیعه المرتضی، به عربی، از «عمادالدین طبری» از دانشمندان نیمة دوم سده ۵ هـ و اوایل سده ۶ هـ و از شاگردان ابوعلی حسن ملقب به «مفید ثانی»، فرزند شیخ طوسی. تمامی این نسخه به خط عالم معاصر، سید مهدی رکن‌الدینی حسینی عزّآبادی یزدی و در شب ۲۱ ماه صفر ۱۳۹۷ هـ کتابت شده است. قطع کتاب رقعی بزرگ، به خط نسخ خوش و دارای عنوانین قرمز شماره «۱۰۰۴۳ م» است.

٢٢ - اتمام الدراسة لقراء النقاية، به
عربى، از «شيخ جلال الدين عبدالرحمن
سيوطى شافعى»، متوفى ٩١١ هـ تمامى
نسخه به خط عالم معاصر، سيد مهدى

رکن الدینی حسینی عزّآبادی یزدی، در تاریخ ربیع الثانی ۱۳۹۷ هـ به خط نسخ و در قطع رقعی نگاشته شده است.
شماره «۴۴» م «۱۰۰» م.

۲۳- مجموعه دو کتاب به خط عالم معاصر، سید مهدی رکز الدین حسینی، عن آبادی، بن دی:

١) مصادر الشيعة منسوب به أئمّة حنفية، دائرة

عربی در تاریخ شب پنج شنبه ۲۲ ربیع المولود ۱۳۹۸ هـ؛
۲. رساله در نیت عبادات، به عربی، از «آقا جمال
خوانساری» به تاریخ ۹ جمادی الاول سال ۱۳۹۲ هـ، در قطع
جیبی و به خط نسخ و با عنوانین قرمز. شماره ۱۰۰۴۵

برگ پایانی کیمیای سعادت غزالی، نسخه پسیار نفیس، مورخ ۷۵۴ق، شماره ۱۳۲۵۶»

از کتاب مناقب مرتضوی ترمذی است که فقط در خصوص امیر المؤمنین علیه السلام نگاشته شده و چند نسخه از آن در این کتابخانه بزرگ موجود است. خط کتاب نستعلیق بوده و در پنج شب، غرّه شوال سال ۱۲۵۹ هق به خط نستعلیق علی بن حسین خوانساری، با عنایون قرمز و در قطع رحلی کتابت شده است.

۱۹ - دیوان فارسی، از «گلشن شیرازی (محمدعلی)»، پدر میرزا حبیب‌الله قآانی در سده ۱۳ هق. این نسخه نفیس چاپ نشده، به خط نستعلیق، با کاغذ آبی فرنگی، در نیمة دوم سده ۱۳ هق، در قطع رقعي نگاشته شده است. برگ پایانی افتاده

الصلوات استخاذ العذراء كبر الماء اعواف شفاعة انتقام
فالابا والمتربص برسالة النبي والتعمير في ظاهر الامر وحيث ان
المطر على الاباء فنها ينادي ابا كثرا حمله الاسلام على عرقه انا المسئول
بالتفقة منصب النبالة امام الامامة فزوج ملوك الامة الفيصل
الحسين بن علي عليهما السلام ثم وجد رسول الله صلى الله عليه وسلم واعطى الصلاة بهم فالله
بسمهم ففيهم ما لا يكفي العبد العبد الذي لا يأبه بالباطل فنزيه
فلا من طلاقه تزيل عرشه عز وجله اذ اننا اياكم نعمتم
عنة خوارجنا فنعلم ما شعبته الملة لبني قريش عن عوراتهم ولأنكم

لله ولد من ذكرى مهذب الكتب المسمى ببيان
السلامة في إثبات ملك العلام حافظ قدس
سلامته ميرزا محمد فالكلمة ملهمها
الماء مهد ما يقع في المعرفة
يحيى بن عبد الرحمن سنتان
فأيام قرعة قرعة مصلحة
الله أشرف بالآباء ومشهود
الله أشرف بالآباء ومشهود
الله أشرف بالآباء ومشهود
الله أشرف بالآباء ومشهود
الله أشرف بالآباء ومشهود

برگ پایانی کتاب شرایع، مورخ ۹۸۰ق، شماره «۳۲۱۰۰م»

٢٥ - مجموعہ سہ رسالہ عربی:

۱. «رساله فى علم النفس»، از «خواجه نصیرالدین طوسی»، به خط نستعلیق فرج الله بن هاشم حسینی علوفی فاطمی در ذی الحجه سال ۱۲۹۳ هق؛
 ۲. «رساله فى حدوث العالم»، از «ملأا صدرًا» به خط همان کاتب، که خود ظاهراً از علمای تهران در عصر قاجار بوده؛
 ۳. «رساله تحقیق مسئله اتحاد بین عاقل و معقولات»، از «ملأا صدرًا»، به خط همان کاتب. در ماه رمضان سال ۱۲۹۴ هق در تهران که از روی نسخه اصل به خط مبارک مصنف کتابت شده است. در این مجموعه بسیار نفیس رساله اول و دوم از روی خط مصنف کتابت شده است. خط این مجموعه

برگ پایانی کتاب جدد الرشاد
از حاج میرزا یحیی نوری طبرسی، شماره ۱۲۲۰۶

۲۴ - مجموعه چند رساله عربی و فارسی به خط عالم معاصر، سید مهدی رکن‌الدینی حسینی عزّآبادی
برنده:

٢. «قصيدة هائية منقوله من كتاب كرامات الرضوية»، از حاج شيخ على اكبر مرؤج مشهدی؛
 ٣. «قصيدة عربى در مدح امير المؤمنین علیه السلام»؛
 ٤. «قصيدة ببردة»، به عربى، به تاريخ ذى الحجه ١٣٩٨ هـ
 ٥. «قصيدة منسوب به امام سجاد علیه السلام»، به عربى؛
 ٦. «رسالة اثناعشرية فى الصلوة اليومية»، به عربى؛ از «شيخ بهاء الدين عاملى»، به تاريخ يكتشبته ١٨ ربیع الاول ١٣٩٨ هـ در قطع جیبی به خط نسخ و با عنایون قرمز.

شماره «٤٦٠١»

۱۲۸۳ ه، ظاهراً در هند کتابت شده است. قطع کتاب رقعي کوچک بوده و اندکی فرسوده شده است. شماره «۱۰۰۰۲ م»

۳۱ - مجموعه دو کتاب:

۱. بخشی از کتاب کلمة المرام فی شرح قواعد الاحکام «علامه حلی»، به عربی، از مؤلف ناشناخته به زبان عربی.

۲. منظومة عربی درخصوص صیام، به زبان عربی. از «سید محمد بن عبدالصمد شاهزاده اصفهانی». وی دارای تألیفات بسیاری است که بیشترین آنها در این کتابخانه بزرگ موجود میباشد. برگ پایانی رساله اولی افتاده است.

شماره «۱۰۰۰۵ م»

۳۲ - رساله فارسی در «ترجمه برخی سوره های قرآن کریم»، از «عبدالعلی بن محمد بن حسین» که در سال ۹۲۶ ه آن را نگاشته است. این نسخه نفیس چاپ نشده، به خط نستعلیق، دارای قطع رقعي و عنایون شنگرف است. برگ پایانی آن افتاده و نسخه شدیداً آسیب دیده است.

شماره «۱۰۰۰۶ م»

۳۳ - شرح دعای صباح به فارسی، از «نصیرالدین محمد شریف قمی ابن محمد مقیم». نام این نسخه نفیس در الذریعه نیامده و تاکنون چاپ نشده است. قطع نسخه جانمازی جیبی، به خط نسخ مُعرب، صفحات آن مجدول و عنایون آن شنگرف، در اوایل سده ۱۳ ه کتابت شده است.

شماره «۱۰۰۰۷ م»

۳۴ - بخش سوم تاریخ اسلام، به فارسی، از «عبدالحسین بن طهماسب میرزا مؤید الدوّله» که در یکشنبه ۱۸ شوال ۱۳۳۰ ه آن را آغاز نموده است.

این نسخه را ظاهراً برای چاپ سنگی در همان سال آماده کرده بوده اند. قطع آن رقعي، به خط نستعلیق خوش و عنایون آن مشکی درشت هستند.

شماره «۱۰۰۰۸ م»

۳۵ - جلد نهم ریاض الاحزان موسوم به ابواب الاحزان، به فارسی، از «مولی محمد علی برغانی قزوینی».

این کتاب ظاهراً از ده جلد متجاوز باشد و هر جلد آن نامی خاص دارد؛ مانند همین نسخه و جلد ۸ آن که جنته الرضوان نامیده شده و تاکنون چاپ نگردیده است. این نسخه در عصر مؤلف در پنج شنبه ۲۰ جمادی الاول سال ۱۲۶۶ ه ق در خط محمد مهدی بن کربلائی حسینعلی برغانی الاصل کتابت شده و قطع آن رقعي، به خط نسخ و نستعلیق و عنایون آن قرمزنگ است.

شماره «۱۰۰۰۹ م»

نستعلیق، در قطع جانمازی و دارای عنایون قرمز است.

شماره «۱۰۰۴۸ م»

۲۶ - دیوان فارسی ناظم هروی. این نسخه نفیس و چاپ نشده به خط نستعلیق، در سده ۱۳ ه در آسیای میانه، در شهر سمرقند یا بخارا کتابت شده و در قطع جانمازی است. شماره «۱۰۰۴۹ م»

۲۷ - کتاب المنصوری در طب، به عربی، از «محمد بن ذکریا رازی». این نسخه نفیس به خط نستعلیق قطب الدین محمد بن غیاث الدین محمد بن نورالله بن محمد طبیب اصفهانی در چهارشنبه ۲۴ ماه صفر سال ۱۰۰۸ ه در مسجد جامع اصفهان، در قطع رقعي، به خط نستعلیق خوش با عنایون شنگرف کتابت شده است. نسخه اندکی موریانه خورده است.

شماره «۱۰۰۱۹ م»

۲۸ - کتاب وسائل الشیعه، به عربی، از «شیخ محمد بن حسن حرّ عاملی». این نسخه بسیار نفیس و گران بها رایکی از علمای بزرگ بحرین به نام «شیخ خلف بن عبدعلی بن احمد بن ابراهیم اوالی بحرانی» در معیت «شیخ شمس الدین محمد طریحی نجفی در سال ۱۱۹۶ هق مقابله و تصحیح کرده و در آخر به آن تصریح نموده است. همچنین شیخ خلف نیز در سال ۱۱۹۴ هق قبل از مقابلة نسخه، یک صفحه در خصوص مقابله به خط خود در پشت برگ آغازین نوشته است. قطع کتاب رحلی، به خط نسخ، با عنایون شنگرف است.

شماره «۱۰۰۲۶ م»

۲۹ - مجموعه سه رساله فارسی:

۱. «قرابادین» از «مطبب سبزواری» به خط نسخ که در تاریخ اواسط رجب المرجب سال ۱۲۹۰ هق کتابت شده است.

۲. «قول جالینوس حکیم»، در طب که خط نسخ همان کاتب با عنایون قرمز کتابت شده است.

۳. «جامع الفوائد»، در طب، از « حاجی نوائی» که به خط نسخ توسط همان کاتب با تاریخ کتابت: در رمضان سال ۱۳۲۴ هق کتابت شده است. عنایون این رساله قرمز، و قطع آن جیبی است.

شماره «۱۰۰۱۱ م»

۳۰ - مناظره فيما بین امیر یوسف علی حسینی استرآبادی و مرحوم قاضی نورالله شوستری مرعشی شهید به سال ۱۰۱۹ ه در هند. این نسخه بسیار نفیس، که تاکنون چاپ نشده، به خط نسخ خوش، زبان فارسی و عنایون شنگرف، به تاریخ

و کاغذ آن فرنگی نخودی است. شماره «۱۰۱۷۳» م
۴۰ - سرح حاشیه ملا عبد‌الله، به فارسی، از «شیخ علی‌اکبر
مهدوی».

نسخه اصل، به خط مؤلف (شارح)، در سال ۱۳۳۷ ش
کتابت آن را آغاز و در سال ۱۳۴۰ ش به پایان رسانده است.
حاشیه نیز به خط مؤلف می‌باشد. کاغذ آن فرنگی خطدار
سیمی، قطع آن وزیری و بدون جلد و به خط نسخ و نستعلیق
شماره «۱۰۱۶۸» م تحریری است.

۴۱ - منهج‌الیقین، از «علاءالدین محمد بن ابی‌تراب
الحسینی» (محمد گلستانه)، به فارسی و به خط نسخ زیبای
محمد رضا بن محمد هاشم هرمنحردی که در سده ۱۲ ق
کتابت گردیده است. کاغذ این کتاب شرقی نازک آهارشده
است که برگ‌های آغاز و انجام آن مرمت گردیده، نسخه
مصحح بوده و بر روی برگ آغاز آن مهر بیضی «عبده الراجی
مسیح الموسوی ۱۲۹۲» و «محمد بن زین‌العابدین موسوی»
آمده است. قطع نسخه رقعی پالتویی و عنوانین و نشانی‌های آن
شناخته شده است. شماره «۱۰۰۶۸» م شنگرف هستند.

۴۲ - سؤال و جواب در عقاید به انصمام «رساله حضرت
امیرالمؤمنین ﷺ» به ابویکر در مرور فدک، به عربی، از «محمد
باقر بن علی بن نعمت‌الله یزدی»، به خط نسخ که در سده
۱۳ ق، کتابت شده است. نسخه مصحح بوده، عنوانین آن
شنگرف و کاغذ آن فرنگی آهارنشده است.

شماره «۱۰۰۶۹» م
۴۳ - اصول کافی، از «کلینی»، به عربی، به خط نسخ عبد‌الله
بن شیخ علی اسدی که در سال ۱۰۲۶ ق کتابت شده است. این
نسخه مصحح، دارای عنوانین شنگرف، مقابله شده با عنوان
«بلغ بلغ مقابله فی المرتبة الثالثة، ثم بلغ قراءة ایده الله تعالیٰ» با
کاغذ شرقی و فرنگی نخودی و اندکی مرمت شده. علامت
بلاغی نیز با عنوان «بلغ مقابله ثانی مرّة على حلیفة العلماء
مولانا ملا محمد امین» و در انجام آن دست خط مبارک
قوام‌الدین محمد بن شرف‌الدین ابراهیم الحسینی نسایه
در دارالفضل شیراز آمده است. شماره «۱۰۰۶۴» م

۴۴ - مجالس‌المتّقین، از «مولیٰ محمد تقی بن محمد
برغانی قزوینی»، به فارسی، به خط نستعلیق و اندکی نسخ،
کتابت اواخر سده ۱۳ ق، بدون آغاز و انجام است. از مجلس
دوم تا دوازدهم برگ‌ها جایه‌جا شده، نسخه مجدول مشکی،

۳۶ - کتاب الدر الشمین فی التعلیق علی القوانین، به عربی، از
مؤلف ناشناخته.

این نسخه اصل، به خط مؤلف و بسیار نفیس است
و تاکنون چاپ نشده. کتابت آن اوخر سده ۱۳ یا اوایل سده
۱۴ ه در نجف اشرف به خط نستعلیق و در قطع رقعی
صورت گرفته است. شماره «۱۰۰۱۶» م

۳۷ - کنز‌العرفان فی فقه القرآن، از «فاضل مقداد»، به عربی.
این نسخه در فقه، به خط نسخ خوش محمدشاه بن
صدرالدین بن حسین الحسینی مرعشی شوشتاری در تاریخ
۱۰۰۴ ق کتابت شده است. عنوانین آن شنگرف و برخی
نانوشه، نسخه مصحح با حاشیه‌نویسی و تملک محمدعلی
موسوی خوانساری با مهر بیضی «عبده محمدحسین الحسینی»
و مهر اهدایی آیة‌الله حاج سید محمدعلی خوانساری به
کتابخانه آیة‌الله العظمی مرعشی اهدا شده است. ایشان فرزند
مرحوم آیة‌الله العظمی حاج سید محمد تقی خوانساری بود
و کتابخانه نفیسی داشت که تمامی آن از نسخه‌های چاپی
قدیمی و حسب‌الوصیه آن مرحوم، توسط بازماندگانش به این
کتابخانه اهدا گردیده است. نسخه مقاله شده و علامت بلاغ
دارد. قطع این نسخه وزیری است. شماره «۱۰۱۷۹» م

۳۸ - مجموعه ۴ رساله فارسی:
۱. «رساله در تجوید قرآن کریم»، از «محمد بن علی بن
محمد الحسینی».

۲. نظم تجوید «نظم حافظ»، از «عزّ الدین».

۳. «شرح عوامل»، از «محمد بن علی کاشانی».

۴. «در تجوید مخارج حروف»، از مؤلف ناشناخته.

این مجموعه به خط نسخ کاتب ابوالحسن بن عبدالهادی
الحسینی الفائزی الحائری الموسوی در روز جمعه پنجم محرّم
الحرام سال ۱۱۲۴ ق، با عنوانین و نشانی‌های شنگرف نگاشته
شده است. نسخه مصحح و با کاغذ شرقی بوده، از آغاز افتادگی
دارد. شماره «۱۰۱۸۴» م

۳۹ - مبین الحقایق‌الیقین و صراط نجات‌المکلفین، به
فارسی، از «شیخ ابراهیم کاشی».

این کتاب، که به خط نستعلیق تحریری در سده ۱۳ ق
کتابت شده، بر روی برگ آغاز آن تملک حسین علی بن ملا
حسن به سال «۱۲۸۹ ق» آمده است. اندکی حاشیه‌نویسی
و تصحیح گردیده، از انجام افتادگی دارد، عنوانین آن مشکی

۵۰ - مجالس الاحزان فی مراثی الغریب العطشان، دارای ۳۰ مجلس، به عربی، از «عبدالرضا بن علی المعلم الناروی».
نسخه اصل، به خط مؤلف و در سال ۱۲۹۴ ق به خط نسخ و با عنوانین شنگرف کتابت شده است. نسخه آسیب دیده، بخش دو آن اسیدی و موریانه خورده، کاغذ آن ضخیم فرنگی، برگ آغاز آن افتاده و قطع آن وزیری است.

شماره «۱۰۱۱۱» م

۵۱ - مجموعه رساله:

۱. «محاسن الاعتقاد»، به عربی، از «شیخ حسین بن محمد آل عصفور».
۲. «ارجوزة المعارف الخمسة»، به عربی، از «شیخ حسن بن محمد الدمشقی».

کاتب آن، علی بن عباس بحرانی الکرزکانی، به سال ۱۲۶۸ ق آن را کتابت کرده است. نسخه مصحح و مقابله شده و عبارت «بلغ تصحیحاً و مقابله» بر آن مشهود است. عنوانین آن شنگرف است و مطالب آن قلم خورده‌گی دارد. مهر مربع «الواشق بالوالی بن عباس علی» بر آن حک شده، کاغذ آن فرنگی و قطع آن وزیری است.

شماره «۱۰۱۰۶» م

۵۲ - الانوار و مفاتیح السرور و الافکار، به عربی، از «ابوالحسن احمد بن عبدالله الکبری»، به خط نسخ علی بن احمد الساری که به سال ۱۱۶۸ ق کتابت گردیده است. عنوانین و نشانی‌های آن شنگرف و کاغذ آن فرنگی ضخیم نخودی است که آثار رطوبت‌خورده‌گی روی برگ‌ها مشاهده می‌شود. قطع کتاب وزیری، نسخه مصحح و با وقف‌نامه‌ای در انجام نسخه به سال ۱۱۹۸ ق همراه است.

شماره «۱۰۱۰۷» م

۵۳ - رسالتة الصلاطیة، به عربی، از «شیخ یوسف بحرانی» (صاحب کتاب حدائق)، که به خط شیخ عباس بن علی بن بحرانی در تاریخ ۱۲۵۶ ق کتابت گردیده است. نسخه مصحح، دارای اندکی حاشیه‌نویسی، کاغذ فرنگی نخودی و عنوانین و نشانی‌های شنگرف و مشکی است که برگ‌هایش اندکی اسیدی شده، تقریظ مختصری بر روی برگ آغاز آن آمده و قطع آن وزیری می‌باشد.

شماره «۱۰۱۰۸» م

۵۴ - انیس التفوس و مزیل البوس، به عربی، از «شیخ علی بن عبدالله البحرانی»، به خط نسخ «شیخ علی بن عباس بحرانی» که به تاریخ ۱۲۸۴ ق از روی نسخه‌ای که از روی نسخه اصلی

کاغذ آن فرنگی آهار شده و در حاشیه تصحیح گردیده است. لبه برگ‌ها اندکی آسیب دیده‌اند. قطع این کتاب رحلی است.

شماره «۱۰۰۶۰» م

۴۵ - کتاب شرائع الإسلام، از «محقق حلّی»، به عربی، این نسخه قدیمی در روز پنج شنبه سال ۹۸۰ هـق به خط نسخ خوش کتابت شده و صفحات آن مجدول و عنوانین آن شنگرف هستند.

شماره «۱۰۰۳۲» م

۴۶ - مجموعه:

۱. السوانح فی شرح البداية الحرّیة، از «شیخ حسین آل عصفور»، به عربی.

۲. رساله فی احكام کافی و مجموعه مسائل، از «شیخ علی بحرانی»، به عربی.

این مجموعه به خط نسخ علی بن عباس بحرانی است که به سال ۱۲۷۰ ق کتابت گردیده، نسخه مصحح، عنوانین و نشانی‌های آن شنگرف، در متن و حاشیه مهر مربع با عبارت «الواشق برب الرحمنه کاظم ناصر بحبل الرحمنه» مشهود است. کاغذ آن فرنگی ضخیم و قطع آن وزیری است.

شماره «۱۰۱۱۴» م

۴۷ - شهاب الثاقب فی بیان معنی الناصب، به عربی، از «شیخ یوسف بن احمد بحرانی»، به خط نسخ علی بن عباس البحرانی الکرزکانی که در تاریخ ۱۳۰۱ ق کتابت گردیده است. نسخه مصحح، عنوانین آن شنگرف و وجود مهر بیضی با عبارت «العزة لله عبده علی» بر آن مشهود است. کاغذ آن فرنگی، قطع آن وزیری و برگ‌های آن اسیدی گردیده‌اند.

شماره «۱۰۱۱۲» م

۴۸ - سداد العباد و رشاد العباد، به عربی، از «شیخ حسین بن محمد بن احمد بن ابراهیم الدرازی البحرانی»، به خط نسخ که در اوخر سده ۱۳ ق کتابت شده است. این کتاب بدون انجام، نسخه مصحح، دارای عنوانین شنگرف و کاغذ فرنگی است. این نسخه، که بر اثر موریانه خورده‌گی آسیب دیده، قطع آن وزیری خشتی بزرگ است.

شماره «۱۰۱۱۳» م

۴۹ - حیاة القلوب که در دو بخش جداگانه آمده است، به عربی، از «شیخ علی بن عبدالله بن یحیی بحرانی» که به خط نسخ خوش حسین بن زین الدین الکرزکانی البحرانی در تاریخ ۲۶ ذیحجه سال ۱۲۸۳ ق کتابت گردیده است. نسخه مصحح و دارای عنوانین شنگرف است و مطالب مختصری در آغاز و انجام آن آمده است. کاغذ آن فرنگی نخودی می‌باشد که اسیدی شده و قطع آن وزیری است.

شماره «۱۰۱۱۰» م

۶. «نزاع بین شیخ محمد علی و میرزا علی فی صدور الاخبار عن النبی والآل»، از مؤلف ناشناخته.

این مجموعه به خط نسخ شیخ علی بن عباس البحرانی به تاریخ ۱۲۷۳ ق کتابت گردیده و دارای عنوانین و نشانی‌های شنگرف و کاغذ فرنگی نخودی است که در اوآخر نسخه برگ‌ها اندکی اسیدی شده‌اند. نسخه مصحح، در قطع وزیری خشتی کوچک است. شماره «۱۰۱۰۲ م»

۵۸ - مجموعه رسائل به عربی:

۱. «فی حدیث یوم الجمل»؛

۲. «حدیث محمد بن ابی بکر و عبد الله بن عمر»؛

۳. «خمس و خمسون حدیث».

این مجموعه که مؤلفان آن ناشناخته‌اند، به خط نسخ علی بن عباس البحرانی به سال ۱۲۸۰ ق کتابت گردیده و عنوانین و نشانی‌های آن مشکی و درشت‌تر از متن و بخش آغازین آن نانوشته است. نسخه مصحح و دارای کاغذ فرنگی نخودی است که برگ‌ها اندکی اسیدی گردیده‌اند و قطع آن وزیری خشتی کوچک است. شماره «۱۰۱۰۳ م»

۵۹ - مجموعه رسائل به عربی:

۱. «فصل المتقا من العيون والمحاسن»، از «شیخ مفید»؛

۲. «اجوبة مسائل ابن طوقان»؛

۳. «اجوبة محمد بن الدمنای»؛

۴. «اجوبة ابن طوقان»؛

۵. «اجوبة خاقان بحرین»؛

۶. «اجوبة سید محمد القاری»؛

۷. «اجوبة مسائل شیخ علی بحرانی»؛ همگی از شیخ «احمد احسایی».

این مجموعه به خط نسخ محمد بن عبدالکریم و علی بن عباس البحرانی به تاریخ ۱۲۷۶ ق کتابت شده است. نسخه مصحح، عنوانین و نشانی‌های آن شنگرف با کاغذ فرنگی و در پایان برخی رسائل با خودکار آبی و قرمز مطالبی درباره نسخه آمده است. قطع این نسخه وزیری است. شماره «۱۰۱۰۰ م»

۶۰ - مجموعه رسائل به عربی:

۱. «اجوبة مسائل» (چاپی)، از مؤلف ناشناخته؛

۲. «فائدة مكملة في الوضع»، از مؤلف ناشناخته؛

۳. «شرح المفاتيح»، از «شیخ حسین آل عصفور»؛

کتابت شده بوده، نگاشته شده است. نسخه مصحح، دارای عنوانین شنگرف و درشت‌تر از متن و حاشیه، بدون آغاز، دارای کاغذ فرنگی ضخیم و قطع وزیری است.

شماره «۱۰۱۰۹ م»

۵۵ - مجموعه رسائل عربی:

۱. اجوبة مسائل، «شیخ اسماعیل المقدس» و «شیخ لطف‌الله»؛

۲. رسالت محمدیه فی احکام المیراث الابویه؛

۳. رسالت اجوبة مسائل، «شیخ محمد بن احمد بن علی الفاطمی»؛

۴. اجوبة مسائل، «الشیخ محمد بن احمد آل عصفور»؛

۵. اجوبة مسائل، «محمد بن احمد النیسابوری»؛

۶. اجوبة مسائل، «شیخ علی فردوس»؛

از «شیخ یوسف بحرانی» و دیگران، به خط نسخ متنوع محمد بن احمد آل عصفور به سال ۱۲۵۰ ق و شیخ علی بن عباس الکرزکانی بحرانی به سال ۱۲۷۰ ق کتابت گردیده است. نسخه مصحح، دارای عنوانین و نشانی‌های شنگرف و برخی مشکی و درشت‌تر از متن، کاغذ فرنگی و قطع وزیری خشتی کوچک است. شماره «۱۰۱۰۴ م»

۵۶ - مجموعه دو رسالت به عربی:

۱. رسالت فی مدار استدلال الاخبارین؛

۲. هدایة الابرار الى طریق الائمه الاطهار؛

از «شیخ بهاءالدین عاملی»، این مجموعه به خط نسخ علی بن عباس بحرانی به سال ۱۳۰۲ ق کتابت گردیده است. رسالت اول بدون آغاز و انجام، نسخه مصحح، عنوانین شنگرف و مشکی، کاغذ سفید و نخودی در قطع وزیری می‌باشد که اسیدی شده است. شماره «۱۰۱۰۵ م»

۵۷ - مجموعه رسائل عربی:

۱. «رسالة الفروق بین الاخبارین والاصولین»، از «سید شبیر بحرانی»؛

۲. «معراج التحقیق الى منهاج التصدیق»، از «سلیمان آل عبد الجبار»؛

۳. «شرح منظومه»، از مؤلف ناشناخته؛

۴. «مزیله الشبهات عن المانعین عن تقلید الاموات»، از «شیخ خلف آل عصفور»؛

۵. «فوائد مختلفة»، از مؤلف ناشناخته؛

۲. «ارجوزه»، از «شیخ حسین آل عصفور»؛
 ۳. «خلاصة الوسائل فی شرح المسائل»، از «علامه حلی»؛
 ۴. «شرح باب حادی عشر»، از مؤلف ناشناخته؛
 ۵. «شرح الفيء»، از «شیخ عبد العلی کرکی».
 علی بن عباس بحرانی به سال ۱۲۷۱ ق با خط نسخ این مجموعه را نگاشته است. عنوانین آن مشکی و درشت‌تر از متن و نشانی‌های شنگرف هستند. آثار رطوبت و موریانه‌خوردگی در نسخه وجود دارد. کاغذ آن فرنگی، نسخه مصحح و قطع آن وزیری است. شماره «۱۰۰۹۷ م»
 ۶۴- کتاب المجلی لمرآت المنجی، به عربی، از «محمد بن علی بن ابراهیم بن ابی جمهور الاحسایی». این کتاب به خط نستعلیق شکسته خوش در سده ۱۰ و ۱۱ ق کتابت شده است. نسخه مصحح، با ذکر نسخه بدلهای دارای علامت بلاغ با کاغذ فرنگی سفید آهار شده می‌باشد. نسخه بدون انجام و دارای عنوانین و نشانی‌های شنگرف است و بر روی برگ آغاز آن تقریظی از محمد هاشم الموسوی به تاریخ ۱۱۳۲ ق آمده است. قطع آن وزیری کوچک می‌باشد.
 شماره «۱۰۱۴۷ م»

- ۶۵- مجموعه سه رسالت عربی:
 ۱. «كتاب الطراائف فى مذهب الطوائف»، از «سید بن طاووس»؛
 ۲. «رسالة فى فضل القرآن»، از مؤلف ناشناخته؛
 ۳. «منتخب خطب امير المؤمنین علی»، از مؤلف ناشناخته.
 مجموعه به خط نسخ علی بن عباس ... بحرانی به تاریخ ۱۲۸۳ ق کتابت گردیده است. نسخه مصحح و مقابله گردیده و عبارت «بلغ تصحیحاً و مقابله» بر آن حک شده است. عنوانین و نشانی‌های آن شنگرف و مشکی و درشت‌تر از متن می‌باشند. در انجام نسخه رسالت اول مهر هشتگوش «العزة لله عبده علی بن عباس» آمده است. کاغذ آن فرنگی و قطع آن وزیری می‌باشد.
 شماره «۱۰۱۴۹ م»

- ۶۶- مجموعه دو رسالت به عربی:
 ۱. «رسالة رضاعية للحدائق الناظرة»، از «شیخ یوسف بحرانی»؛
 ۲. «رسالة فى اثبات التوحيد والنبوة والامامة والمعاد، شرح الرسالة فى العقائد»، از «علی بن عباس بحرانی الكرزکانی». خط نسخ مؤلف رسالت دوم از علی بن عباس بحرانی است

۴. «اجوبه»، از «سید علی بن سید عبداللطیف». این مجموعه به خط نسخ در سده ۱۳ ق کتابت شده و به سال ۱۲۸۷ ق در کتابخانه احمد بن علی بن عباس بحرانی برده شده با مهر بیضی شکلی ممهور گردیده است. کاغذ این نسخه فرنگی اسیدی و عناءین و نشانی‌های شنگرف هستند. نسخه آسیب دیده و آثار موریانه‌خوردگی بر روی برگ‌های آن وجود دارد و قطع آن رقعی بزرگ می‌باشد.
 شماره «۱۰۱۰۱ م»

- ۶۱- مجموعه رسایل عربی:
 ۱. «أحكام مبطلات نماز»، از «شیخ خلف بن عبد علی آل عصفور»؛
 ۲. «رساله فی السهو و الشک و الظن»، از «شیخ خلف بن عبد علی آل عصفور»؛
 ۳. «الوجیزة فی اصول الدین»، از «شیخ احمد بن محمد آل عصفور»؛
 ۴. «المیقة الحلیة»، از «شیخ احمد بن محمد آل عصفور»؛
 ۵. «البيان»، از «شهید اول»؛
 ۶. «الوجیزة فی الدرایة»، از «محمد بهاء الدین العاملی»؛
 ۷. «الخلاصة فی معرفة الرجال»، از «علامه حلی»؛
 ۸. «شرح الوجیزة فی العقائد»، از «حسن بن (?)».
 این مجموعه به خط نسخ احمد بن علی بن عباس الكرزکانی بحرانی به سال ۱۲۸۲ ق کتابت گردیده و دارای عنوانین و نشانی‌های شنگرف است. نسخه حاشیه‌نویسی دارد و در حاشیه تصحیح گردیده است. کاغذ آن فرنگی و قطع آن وزیری می‌باشد.
 شماره «۱۰۰۹۸ م»
- ۶۲- مجموعه دو رسالت به عربی:
 ۱. «حياة القلوب و غایة المطلوب»، از «شیخ علی بحرانی»؛
 ۲. «دلالة فيما نزل بالقائم علی»، از «سید هاشم بحرانی».
 این دو رسالت به خط نسخ شیخ احمد بن بحرانی در سده ۱۳ ق نگاشته شده‌اند. رسالت اول تعلیقاتی از شیخ حسن بن علامه بحرانی «آل عصفور» دارد. عنوانین آن شنگرف، نسخه مقابله شده و تصحیح گردیده و با مهر بیضی «البحرانی» ممهور گردیده است. کاغذ آن فرنگی و قطع آن وزیری می‌باشد.
 شماره «۱۰۰۹۹ م»
- ۶۳- مجموعه عربی:
 ۱. «منهاج الكرامه فی اثبات الامامة»، از «علامه حلی»؛

این دو رساله به خط نسخ خوش شیخ احمد بن علی بن عباس البحرانی الکرزکانی در سده ۱۴ ق، کتابت شده و بدون آغاز و انجام دارای کاغذ فرنگی و عنوانین و نشانی‌های مشکی و درشت‌تر از متن و قطع وزیری است.

شماره «۱۰۱۴۱» م

- ۷۱ - مجموعه دو رساله عربی:
۱. «شرح مقدمة الفوائد الضيائية»;
 ۲. «شرح تعريف الفصاحة، هر دو از مؤلف ناشناخته.

این مجموعه به خط نسخ و نستعلیق تحریری، در سده ۱۳ ق کتابت شده و در آغاز نسخه، تملک احمد بن خلف بن عبد علی البحرانی با مهر بیضی «احمد خلف عبد علی» آمده است. نسخه مصحح، دارای عنوانین مشکی و کاغذ فرنگی است و برگ‌های آن رطوبت دیده‌اند. قطع کتاب جیبی است.

شماره «۱۰۱۳۳» م

- ۷۲ - کتاب الیعات فی مواعظ البریات، به عربی، از «ابونصر محمد بن عبدالرحمٰن همدانی».

این کتاب که به خط نسخ متنوع احمد بن شیخ علی البحرانی در سده ۱۳ ق کتابت شده، بر اثر رطوبت و موریانه خوردگی صدمه و آسیب دیده، عنوانین آن شنگرف، و کاغذ آن فرنگی نخودی است. نسخه مصحح بوده، رساله اول آن به خط شیخ مبارک بن سلمان بن موسی کتابت گردیده و قطع آن جیبی است.

- شماره «۱۰۱۳۴» م
- ۷۳ - مجموعه دو کتاب عربی:
۱. «تفسیر امام حسن عسکری علیه السلام»، از «حضرت امام حسن عسکری علیه السلام»;
 ۲. «انیس النقوس و مزيل البوس»، از «علی بن عبدالله بن یحیی البحرانی».

هر دو کتاب به خط نسخ، کتابت سده ۱۳ ق هستند. نسخه مصحح با حاشیه‌نویسی و مقابله با عبارت «بلغ مقابله و تصحیحاً»، دارای عنوانین شنگرف و مشکی، کاغذ فرنگی، قطع رحلی و بدون انجام است. «تملک عبدالحليم بن شیخ حسین... خلف الکرزکانی به سال ۱۳۸۲ ق» و «تملک احمد بن علی بن عباس البحرانی با مهر دایرة احمد بن علی بر آن مشهود است.

- شماره «۱۰۱۳۶» م
- ۷۴ - الانسوار و مفاتیح السرور و الافکار، به عربی، از «ابوالحسن احمد بن عبدالله بکری». این کتاب، که در سال

که به تاریخ ۱۲۹۷ ق آن را کتابت کرده است. نسخه مصحح و دارای اندکی حاشیه‌نویسی است. کاغذ آن فرنگی تیره می‌باشد که آثار رطوبت و اسیدی آن نمایان است. این نسخه بدون آغاز، با عنوانین شنگرف و در قطع رقعی بزرگ است. شماره «۱۰۱۵۱» م

- ۶۷ - مجموعه چهار رساله به عربی:
۱. «هدایة المؤمنین و تحفة الراغبین»، از «سید نعمت الله الحسینی الجزايري»;
 ۲. «رسالة فی النکاح و تقسیماته»;
 ۳. «رسالة فی خواص سورۃ القرآن»;
 ۴. «مجموعه متفرقه در فقه»، همگی از مؤلف ناشناخته.

مجموعه به خط نسخ در سده ۱۲ ه کتابت شده است. نسخه تصحیح گردیده و مقابله شده، عنوانین و نشانی‌های آن شنگرف، کاغذ آن شرقی، برخی رساله‌ها باشند بدون آغاز و انجام و قطع آن جیبی است.

- شماره «۱۰۱۵۲» م
- ۶۸ - مجموعه سه رساله عربی:
۱. «رسالة فتح الوهاب فی شرح...»، از «سید محمد حسن پاشازاده»;
 ۲. «رسالة الاداب»، از مؤلف ناشناخته;
 ۳. «رسالة الاداب «حسینی الادب»، از مؤلف ناشناخته.

به خط نسخ نازیبای محمد صالح بن احمد بن علی بزدی به سال ۱۲۵۹ ق نگاشته شده است. عنوانین و نشانی‌های آن شنگرف، کاغذ آن فرنگی، نسخ مصحح، حواشی نسخه بدون مطالب و قطع آن وزیری است.

- شماره «۱۰۱۵۴» م
- ۶۹ - مجموعه دو رساله عربی:
۱. «حرب البسوس»، از «محمد بن اسحاق مطلبی»;
 ۲. «حدثی الحرفا بنت النعمان بن المنذر ملقب به ماء السماء»، از مؤلف ناشناخته.

آن را علی بن عباس البحرانی به سال ۱۲۸۱ ق به خط نسخ کتابت کرده است. نسخه دارای عنوانین شنگرف و بدون آغاز است. نسخه مصحح با کاغذ فرنگی نخودی است که برگ‌های آن اسیدی شده‌اند و قطع آن وزیری می‌باشد.

- شماره «۱۰۱۴۰» م

- ۷۰ - مجموعه دو رساله عربی:
۱. «معراج النبی الاکرم علیہ السلام»، از مؤلف ناشناخته;
 ۲. «حدثی الممحسر»، از مؤلف ناشناخته.

کاغذ آن فرنگی، برگ‌ها اسیدی و آسیب‌دیده و قطع آن وزیری کوچک است. شماره «۱۰۱۲۱» م

۷۸ - رسالت فی الدعاء «ادعیه والختوم»، به عربی، از «شیخ احمد بن فهد حلی» که از روی نسخه اصل (خط مؤلف) کتابت شده است. خط این کتاب نسخ محمد کاظم بن فتح الله به سال ۱۲۷۳ ق است. نسخه مصحح، عنوانین آن شنگرف، برگ‌های آغاز و انجام آن بر اثر آسیب‌دیدگی افتاده، کاغذ آن شرقی نخودی ضخیم و قطع آن جیبی پالتوبی می‌باشد.

شماره «۱۰۱۲۲» م

۷۹ - مجموعهٔ دو رسالت عربی:

۱. «توجیه رسالت فی آن وصی النبی ﷺ یعیش ثلاثین سنه»؛
۲. «معتمد المسائل بتنقیح الدلایل». با حواشی سید شبر بن سید علی محدث.

هر دو رسالت از «شیخ عبدالله بن عباس بحرانی» می‌باشدند و خط نسخ شیخ علی بن عباس بحرانی به سال ۱۲۶۵ ق و حسن بن زین الدین به سال ۱۲۷۰ ق کتابت گردیده‌اند. نسخه مصحح، عنوانین و نشانی‌های آن شنگرف، کاغذ آن فرنگی نخودی، برگ‌هایش موریانه‌خورده و قطع آن وزیری کوچک است. شماره «۱۰۱۲۳» م

۸۰ - رسالت فی الهیة فی سنین والشهرور والساعات والاهله، به عربی، از مؤلف ناشناخته. کاتب آن، شیخ محمد علی بن محمد بن عبدالله بحرانی، به سال ۱۲۶۸ ق آن را نگاشته است. این کتاب بدون آغاز است و از انجام، بخشی افتادگی دارد. کاغذ آن فرنگی و برگ‌هایش موریانه‌خورده و آسیب‌دیده‌اند. نسخه مصحح و قطع آن رقیع بزرگ است. شماره «۱۰۱۲۴» م

۸۱ - مقتل، به عربی، از «محمد بن یوسف بن علی بحرانی». کتاب به خط نسخ خوش محمد علی است که در ۲۲ ماه محرم سال ۱۲۲۸ ق آن را کتابت کرده است. آغاز و انجام ندارد، عنوانین آن شنگرف، کاغذ آن فرنگی آسیب دیده و اسیدی گردیده و قطع آن رقیع بزرگ می‌باشد. شماره «۱۰۱۲۵» م

۸۲ - مجموعهٔ دو رسالت به عربی:

۱. «رسالة فی الصلاة»، از «شیخ حسین بن شیخ عباس بحرانی».
۲. «النفحۃ القدسیة فی احکام الصلاة الیومیة»، از «شیخ حسین بن محمد آل عصفور».

۱۳۰۳ ق به خط نسخ کتابت شده است. از انجام افتادگی دارد و کاغذ آن فرنگی نخودی است که اسیدی گردیده. کتابت انجام نسخه نسبت به آغاز آن درشت‌تر است. «تملک علی بن شیخ احمد بن علی بن عباس بحرانی» به سال ۱۳۴۲ ق در انجام نسخه آمده که شجره خود را تا شیخ خلف بحرانی رسانده است. قطع کتاب رحلی است. شماره «۱۰۱۱۸» م

۷۵ - مجموعهٔ چهار رسالت عربی:

۱. «شرح ارشاد»، جلد ۵، از «شیخ علی بحرانی»؛
۲. «مسئلهٔ فقهی ملخص تتمة الحدائق»، از «شیخ علی بحرانی»؛

۳. «اجوبة مسائل»، از «شیخ خلف بن عبد علی آل عصفور»؛

۴. «رسالة فی الرضا»، از «محمد بن عبدالعزیز علی نیسابوری علوی کاظمی».

مجموعه به خط نسخ علی بن عباس بحرانی در سال ۱۲۷۱ ق کتابت گردیده، نسخه مصحح با حاشیه‌نویسی، دارای عنوانین شنگرف در متن و حاشیه است. برگ‌ها موریانه‌خورده، کاغذ آن فرنگی، نسخه مقابله شده و قطع آن وزیری می‌باشد. شماره «۱۰۱۱۹» م

۷۶ - مجموعهٔ چهار رسالت به عربی:

۱. «الجنة الواقية فی احکام التقىة»، از «شیخ حسین بن محمد الدرازی بحرانی»؛
۲. «وسائل الیقین للاعمال الشرعیة»، از «شیخ سلیمان بن عبدالله البحرانی»؛

۳. «شرح حدیث ابی لبید مخزومی»، از «شیخ سلیمان بن عبدالله البحرانی»؛

۴. «مسئلهٔ فی النذر»، از «شیخ محمد بن احمد آل عصفور». خط این مجموعه نسخ و کتابت علی بن عباس البحرانی به سال ۱۲۶۹ ق است. نسخه مصحح، عنوانین آن در متن و حاشیه شنگرف، کاغذ آن فرنگی ضخیم و قطع آن وزیری است. شماره «۱۰۱۲۰» م

۷۷ - مجموعهٔ دو رسالت به عربی:

۱. «وجیزة فی العقائد»، از «شیخ عباس بن علی بحرانی»؛
۲. «التحفۃ الواصلة فی اجوبة العشرين مسئلة»، از «شیخ عبد علی آل عصفور بحرانی».

خط هر دو رسالت نسخ علی بن عباس بحرانی الکرزکانی در سده ۱۳ ق است. عنوانین و نشانی‌ها شنگرف، نسخه مصحح،

- علی به سال ۱۲۶۷ ق با مهر مریع «الواثق بالوالی عباس بن علی» مشهود است. عنوانین کتاب شنگرف، کاغذ آن فرنگی و قطع آن جیبی است.
- ۸۶ - الدور الاغلی الواقعه شرعاً للدور الاعلی، به عربی، از «محمد التافلاني». این نسخه به خط نسخ در تاریخ ۱۲۳۶ ق در مسجد «الکلالی» در محله «بالکان» کتابت گردیده و بدون آغاز است. نسخه مصحح و مقابله شده، عنوانین دعا به شنگرف آمده، کاغذ آن فرنگی نخودی است که اسیدی شده و قطع آن جیبی می‌باشد. شماره «۱۰۱۳۰ م»
- ۸۷ - مجموعه دوازده رسالت عربی در موضوعات گوناگون:
۱. «رسالة فی العقائد»، از «شیخ احمد احسایی»؛
 ۲. «اجوبة مسائل محمد بن حسین بن خلف آل عصفور»، از «سید کاظم رشتی»؛
 ۳. «اجازة الى آخرond ملا محسن»، از «سید کاظم رشتی»؛
 ۴. «رسالة فی المعرفة الالهیة»، از «سید کاظم رشتی»؛
 ۵. «وجیزة فی فقه الصلاة»، از «حسن بن علی (کوهکن)»؛
 ۶. «رسالة فی الصوم»، از «شیخ محمد بن عبدالعلی بن عبدالجبار خطی بحرانی»؛
 ۷. «رسالة فی احكام الصلاة»، از «شیخ احمد بن محمد بن آل عصفور بحرانی»؛
 ۸. «كلمات فی اصول العقائد»، از «سید محمد بن سید علی العلامه»؛
 ۹. «رسالة فی علم العدد والوزان»، از «احمد بن الحسینی المیمنی»؛
 ۱۰. «رسالة فی معرفة الاوزان والمقادیر»، از مؤلف ناشناخته؛
- و ...

این مجموعه به خط نسخ شیخ علی بن عباس بحرانی و حسن بن زین الدین بحرانی است که به سال ۱۲۶۶ ق آن را نگاشته‌اند. نسخه مصحح، عنوانین و نشانی‌های آن شنگرف، کاغذ آن فرنگی و قطع آن جیبی می‌باشد. شماره «۱۰۱۳۱ م»

- نسخه اصل و به خط نسخ شیخ حسین بن شیخ عباس بحرانی کرزکانی است، که به تاریخ ۱۲۹۰ ق کتابت گردیده، بدون آغاز، لبه برگ‌ها کاملاً اسیدی شده، عنوانین آن شنگرف، کاغذ آن فرنگی، و قطع آن جیبی می‌باشد. شماره «۱۰۱۲۶ م»
- ۸۳ - مجموعة چهار رسالت کوچک به عربی:
۱. «كلمات فی الطریقة المهدویة»، از «میرزا محمد خراسانی»؛
 ۲. «رسالة فی حد الكتاب والسنة»، از «شیخ عباس البحرانی»؛
 ۳. «مصابح اليقین دماء الظن والتخيّم»، از «میرزا محمد خراسانی»؛
 ۴. «السلطان المبين لمعرفة اصول الدين»، از مؤلف ناشناخته. مجموعه به خط نسخ علی بن عباس بحرانی در سده ۱۳ ق کتابت شده، آغاز و انجام نسخه افتادگی دارد، عنوانین و نشانی‌هایش شنگرف و کاغذ آن فرنگی است که برگ‌هایش اندکی اسیدی شده‌اند و قطع آن جیبی پالتوبی کوچک می‌باشد. شماره «۱۰۱۲۷ م»
- ۸۴ - شرح الصدر بشرح استزال بالتوسل باهل البدر، به عربی، از «شهاب الدین احمد بن علی المیسني الدمشقی». خط این کتاب نسخ متنوع، کتابت سده ۱۱ و ۱۲ ق است که نسخه مصحح و مقابله شده با علامت بلاغ می‌باشد. آغاز و انجام نسخه آسیب دیده و اندکی مرمت شده، از انجام افتادگی دارد. کاغذ آن فرنگی نخودی است که لبه برگ‌هایش اسیدی شده، عنوانین و نشانی‌ها و اشعار آن به شنگرف آمده و قطع آن جیبی می‌باشد. شماره «۱۰۱۲۸ م»
- ۸۵ - مجموعه دو رسالت عربی:
۱. رسالة فی الصلاة؛
 ۲. شرح رسالة فی الصلاة.
- رساله‌ها هر دو از «شیخ عبدالله بن شیخ مبارک» می‌باشند که به خط محمد بن علی بن محمد الحجری البحرانی در ۱۵ جمادی الاول به سال ۱۲۳۵ ق کتابت شده‌اند. روی برگ آغاز و انجام تقریظی به منظور وقف برای محدثان شیعه امامیه و روح عباس المحسیناوی و خادم الشریعة محمد بن میرزا

